

Retningslinjer for sjelesorg i Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Sammen med forkynnelsen av Guds ord og bruken av sakramenter, er også sjelesorg noe som hører med i en kristen forsamlings indre liv. Og det er noe vi bør se på som en god hjelp og en viktig tjeneste.

Sjelesorg er på flere måter et krevende og ansvarsfullt arbeid, og landsstyret i NLL har derfor utarbeidet noen retningslinjer og ordninger til hjelp for sjelesorgsarbeidet i misjonen. Vi ønsker å legge til rette for en ordnet tjeneste for sjelesorg, slik at dette er tilgjengelig for de som har behov.

I det følgende brukes ordet *konfident* om den som mottar sjelesorg, og ordet *sjelesørger* om den som øver sjelesorg.

Rammer for sjelesorgen

Sted og rom og praktisk ordning:

1. Det er nødvendig å ha et samtalerom hvor det tas hensyn til en del forhold som er viktig for å skape rolige og trygge omgivelser for konfidenten. De mest hjelpetrengende er ofte usikre, det bør derfor ikke være slik at det oppleves utfordrende å komme dit. Rommet gir signaler, og det å ha et samtalerom med en enkel adkomst og som bærer preg av orden og hygge innbyr til tillit og trygghet.
2. Det bør også være et rom som er forebyggende i forhold til uønskede hendelser. Det bør skjermes for forstyrrelser og nysgjerrig innsyn, men samtidig ha en tilstrekkelig åpenhet slik at det ikke gis inntrykk av at man ønsker å gjemme seg bort.
3. Dersom sjelesorg skjer i hjemmet, på hjemmekontor eller i en kirke eller et bedehus, bør det være en annen person til stede i lokalet. Dette gjelder i særdeleshet ved sjelesorg med en person av annet kjønn. Det er i slike tilfeller viktig å opplyse konfidenten om at en annen person er i nærheten.
4. For å unngå utilbørlig intimitet er det viktig å sørge for nødvendig avstand mellom sjelesørger og konfidenten. Å sitte med et bord imellom er en god måte å løse det på. Det skal aldri være fysisk kontakt mellom konfidenten og sjelesørger.
5. Når det gjelder hvor lenge en samtale skal vare, er det best at dette avtales på forhånd, som regel 45 min. Samtaler over flere timer bør unngås om mulig. Sene kvelds og nattetimer bør også unngås. Det er bedre å avtale ny samtale en annen dag. Dette er også gunstig for prosessen, da det gir anledning til ettertanke og at nye tanker og momenter som har betydning dukker opp.
6. Det kan være tilfeller hvor konfidenter vil føle at de kommer i gjeld til sjelesørger og avbryte samtalene for tidlig dersom de ikke får mulighet til å betale. I slike tilfeller er

det godt å kunne bevisstgjøre både konfident og sjelesørger på at dette er en tjeneste i Guds rike som ikke gjøres med tanke på inntekt. Dette er noen av de ferdiglagte gjerninger vi får gå inn i.

Taushetsplikt:

1. En sjelesørger har absolutt taushetsplikt og skal ikke gi opplysninger om konfidenten til deres venner eller familie, arbeidsgiver eller andre. Unntak er om konfidenten selv ønsker det og gir tillatelse til det.
2. Det kan oppstå tilfeller hvor sjelesørger står overfor særlig krevende forhold. Det kan være hvor det må tas avgjørelser som kan få store konsekvenser for konfidenten og andre. Det kan også gjelde i en sjelesorgsituasjon som oppleves særlig belastende. Som eksempler kan nevnes; psykisk sykdom, alvorlige traumer, kriser i ekteskap, alvorlige personlighetsforstyrrelser, rusproblemer, psykisk vold m.m. I slike tilfeller bør det kunne åpnes for mulighet til å søke råd og hjelp hos en kollega. Dersom det skal skje er det nødvendig å informere konfidenten.
3. Avvergeplikten er regulert gjennom straffelovens §196 og pålegger alle, uten hensyn til taushetsplikt, å avverge en rekke planlagte eller pågående alvorlige forbrytelser. Avvergeplikten gjelder også alle NLL 's ansatte.

Kompetansemessige rammer.

1. Det er viktig at en sjelesørger tar hensyn til sine kompetansemessige begrensninger. Hvilke konfidenter man bør si nei til, eller i en prosess å forstå hvor langt man kan hjelpe. Noen ganger er den beste hjelp å hjelpe konfidenten videre til andre som har den nødvendige kompetanse.
2. Sjelesorgarbeidet skaper behov for å utvikle et godt skjønn. «Skjønn brukes i situasjoner hvor det ikke uten videre er klart hva som er det rette å gjøre i møte med en utfordring. Det gode skjønn relaterer seg til helheten i situasjonen. Det skjelner mellom vesentlig og uvesentlig, vurderer ulike sider ved sammensatte og komplekse situasjoner, og avveier mellom ulike interesser og hensyn». (Ressurshefte for kirkelige ansatte, s 11.)
3. Når det gjelder sjelesorg med barn under 18 år tar vi med følgende: «Foreldre har foreldreansvar for barnet fram til fylte 18 år. De skal gi nødvendig omsorg og oppfølging (jf. barneloven §30). Kirkelige ansatte må ta dette med i vurderingen når de mottar betroelser fra barn og ungdom. Foreldre har rett til informasjon som er nødvendig for at de kan oppfylle sitt foreldreansvar. Dette er imidlertid ikke tydelig avklart opp mot kirkelige ansattes taushetsplikt». (Ressurshefte for kirkelig ansatte», s 16)
4. De som har en tjeneste i sjelesorgarbeidet, trenger selv sjelesorg og faglig påfyll. Landsstyret i NLL vil også se på muligheter til å gi relevant hjelp for en sjelesørger til

åndelig fornyelse, og med kursing og spesialisering for å gi bedre kompetanse innenfor aktuelle områder.

5. Sjelesorg var et tema som ble ganske grundig behandlet under forkynnerkurset på Fossnes høsten 2022. Disse ble tatt opp (se NLL.no, videoopptak) og det finnes en del ressurser der som kan brukes.

Varsling av uønskede hendelser:

NLL har utarbeidet en egen rutine for varsling av uønsket hendelse.